



HANDGJORDA TOMTAR. Sedan 1970-talet har Birte Berg tillverkat tomtar. "Mitt koncept är att de ska vara olika. Kanske får de mamelucker, eller en annan skjorta. Jag gör dem för dem som gillar hantverket", säger Birte Berg. FOTO: ANNIKA LUNDBY

För Birte ska varje tomte vara unik

Hantverket har följt Birte Berg genom livet. I slutet av 1970-talet började hon göra tomtar och sedan dess har det blivit åtskilliga gårdstomtarna, var och en unik.

Och i dagarna kom hennes första bok ut, "Sticka pulsvärmare och vantar".

Det är inte gnistrande vitt med snö, utan mer ett jämngrått täcke som ligger över Frillesås och huset där Birte bor sedan 15 år. Här gör hon allt från de detaljrika ansiktena i lera till att sy skjortor och sticka och tova kläderna till tomtarna.

– Det krävs mycket olika material, ler Birte och pekar på några skinnfällor som hänger över trappträcket.

Tomtar

Även om Birte håller sig till ett brett spektra inom hantverk har tomtarna en speciell plats i hjärtat.

– Det började med att en kollega på stadsbyggnadskontoret i Göteborg, vars man var sjökapten, gjorde små tomtgummor som hon gav till Sjöräddningen. Vi var flera stycken som då började göra gummor. Jag tyckte de blev så korta och tjocka så jag satte sockel på dem så de blev högre och började sy kjolar till dem. Sedan fortsatte Birte att utveckla dem.

– Jag ville få till ansiktena. Så jag gick en kurs i skulptering.

För Birte är det viktigt att varje tomte är unik.

– Mitt koncept är att de ska vara olika. Kanske får de mamelucker, eller en annan skjorta. Jag gör dem för dem som gillar hantverket. Jag tittar aldrig på klockan för det finns ingen timlön på det jag gör.

De stora tomtarna får namn och det finns alltid en tanke bakom namnet.

– Det ska inte vara vanliga namn. Jag hittar på namn som är lite gammalnordiska. Jag blir väldigt inspirerad av isländska. Inte isländska namn men delar av dem inspirerar. Sedan googlar jag mycket på gamla svenska, norska och danska namn. Så bland tomtarna finns både en Rabbe, en Skulti och i soffan ligger Toti och slumrar.

Tomtarna för inte tankarna till "Ho, ho, ho finns det några snälla barn?" utan det är den lille gårdstomten Birte inspireras av. – Jag har ibland fått frågan varför tomtarna inte har någ-



Birte Bergs stora tomtar får alla ett eget namn.

ra paket men jag gillar inte den amerikanske tomten som är kommersiell med alla sina julklappar. Jag gillar den gamla gårdstomten eller hustomten.

Första boken

Även om Birte säljer sina tomtar året runt på sin webbplats Mormors julstuga är så klart julen högsäsong. – Jag ser verkligen fram emot att få åka ut på julmarknad igen. I år ska jag vara med på Naturum på Getterön. När pandemin 2020 slog till och Birte misstänkte att det inte

skulle bli några julmarknader att göra tomtar till såg hon istället till att lägga tiden på att verkställa en annan dröm.

– Hantverket har jag haft med mig hela mitt liv. När jag var liten och växte upp hemma i Norge höll min mamma på med allt nyttigt som att sticka och sy kläder, berättar Birte och fortsätter:

– Jag är vänsterhänt och när min mamma skulle lära mig sticka började jag åt fel håll. Men när jag gick i fjärde klass och vi skulle göra nålbrev i slöjden då hade jag lärt mig. Med lång erfarenhet av hant-

verk bestämde sig Birte för att ge ut en bok och det blev "Sticka pulsvärmare och vantar".

– Boken innehåller 33 mönster. Så förra sommaren hade jag fullt upp med att vara ute och leta platser för att ta bilder.

Bilderna som är från runt om i regionen har Birte tagit själv.

– Det är min första bok så det känns väldigt roligt.

Annika Lundby

0300-521365

annika.lundby@norrahalland.se